

Анкета за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП

- септември 2021 г. -

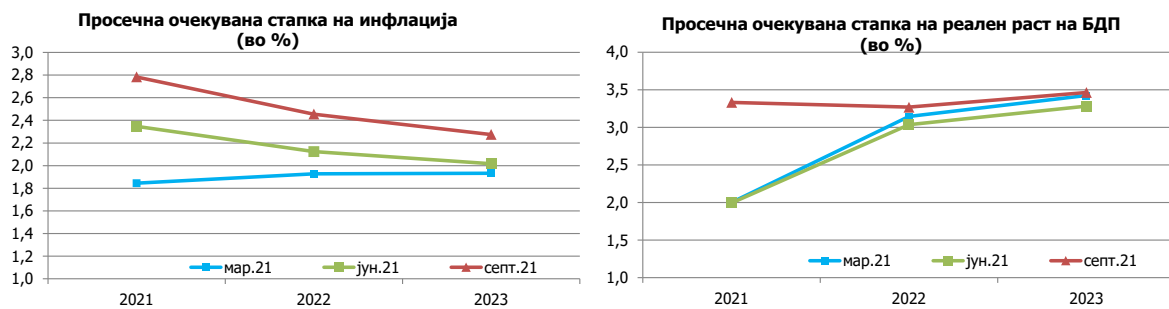
Анкетата за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП¹ за периодот 2021 – 2023 година, спроведена во септември², упатува на нагорна ревизија и на очекуваната просечна стапка на инфлација и на очекуваниот раст на БДП. Економските аналитичари ги поврзуваат ваквите очекувања главно со постепеноста стабилизирање на состојбата предизвикана од пандемијата на ковид-19, пред сè како резултат на започнатиот процес на масовна имунизација, како во земјата, така и во странство, иако нагласуваат дека сепак сè уште постои висока неизвесност.

Во однос на **инфлацијата**, очекувањата за 2021 година упатуваат на просечна стапка од 2,8%, наспроти 2,3% во претходната анкета. Повисоки се и очекувањата за 2022 и 2023 година, односно испитаниците очекуваат дека стапката на инфлација ќе изнесува 2,5% во 2022 година (2,1% во претходната анкета) и 2,3% во 2023 година (2,0% во претходната анкета). Слично како и во претходната анкета, испитаниците ги објаснуваат своите инфлациски очекувања пред сè со постепеноста стабилизирање на состојбата предизвикана од пандемијата на ковид-19 којашто би довела до зголемена домашна побарувачка, како и повисоките цени на увезените добра, како што се цените на храната и енергијата. Исто така, испитаниците сметаат дека монетарните и фискалните мерки, и растот на платите би придонесле кон повисок раст на инфлацијата. Од друга страна, пролонгирањето на кризата и повторното воведување рестриктивни мерки за справување со вирусот, а со тоа и зголемување на неизвесноста и забавување на закрепнувањето на домашната економија, како и евентуално пониските увозни цени би можеле да доведат до пониска стапка на инфлација. Во поглед на **економската активност**, очекувањата на аналитичарите исто така упатуваат на повисок раст, при позначителна нагорна корекција за тековната година. Така, испитаниците очекуваат економски раст од 3,3% во 2021 година (раст од 2,0% во претходната анкета), како и раст од 3,3% во 2022 година (3,0% во претходната анкета) и 3,5% во 2023 година (3,3% во претходната анкета). Испитаниците ги поврзуваат ваквите очекувања за повисок раст пред сè со започнатата вакцинација во земјата и во странство, побрзото справување со ковид-19 во глобални рамки, пониската споредбена основа од минатата година, зголемената странска и домашна побарувачка, преземените монетарни и фискални мерки, евентуалното започнување на преговорите за интеграција во ЕУ и враќањето на оптимизмот кај субјектите во економијата (кај потрошувачите и инвеститорите), како и зголеменото остварување на капиталните проекти, коишто би можеле да имаат позитивно влијание врз растот во наредниот период и да придонесат за побрзо посткризно закрепнување на економијата. Сепак, аналитичарите наведуваат дека

¹ Во 2017 година, Народната банка на Република Северна Македонија направи промена во анкетното истражување „Анкета за инфлациските очекувања“, коешто е преименувано во „Анкета за инфлациските очекувања и очекувањата за движењето на реалниот БДП“, чијашто нова структура го следи кварталниот прашалник за професионални прогнозери (Quarterly Survey of Professional Forecasters, https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_surveys/survey_of_professional_forecasters/html/index.en.html), што го спроведува Европската централна банка (ЕЦБ), а воедно ја промени и структурата на примерокот, којшто сега е составен само од економски експерти.

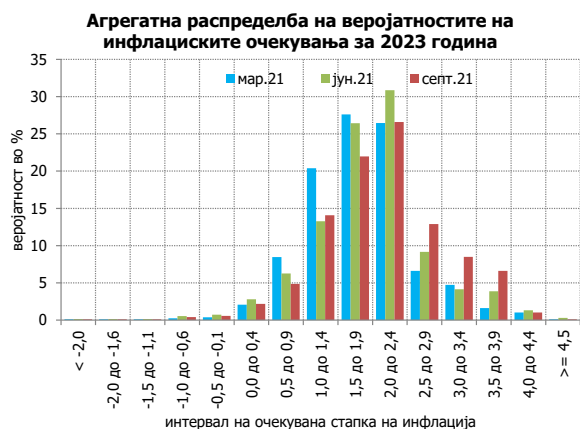
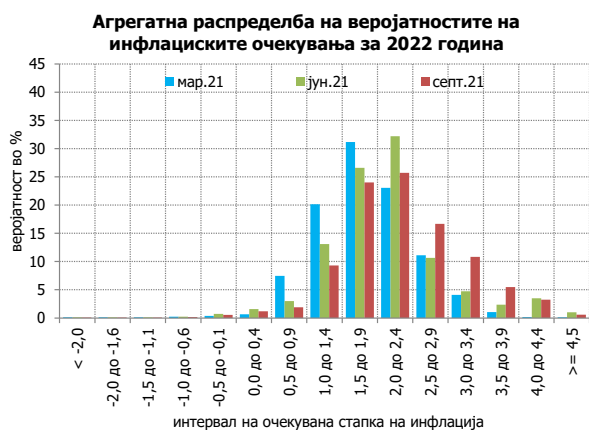
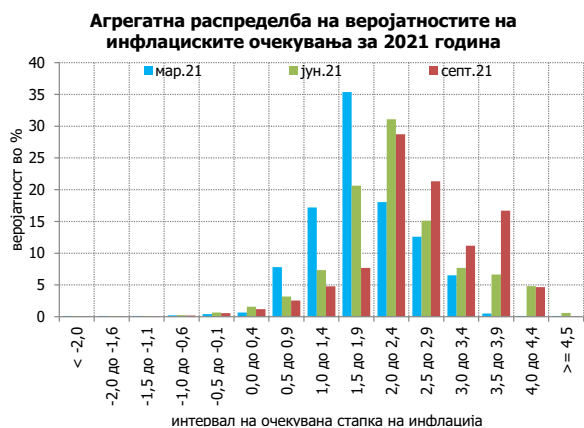
² Анкетата се спроведуваше во периодот од 15 до 22 септември 2021 година.

постои висока неизвесност и ризици коишто негативно би можеле да се одразат на идната патека на економски раст, како што се: продолжувањето на негативните ефекти од пандемијата на ковид-19, можното дополнително воведување заострени рестриктивни мерки како резултат на појавата на нови мутации на вирусот и недоволната ефикасност на веќе применуваните вакцини на овие мутации, намалување на домашната и странската побарувачка и воздржаност на домашните и странските инвеститори поради неизвесноста од пандемијата и неизвесното остварување на капиталните инвестиции. Исто така, аналитичарите посочуваат и на геополитичките случувања, како и на можноста за натамошната блокада за започнување на преговорите со ЕУ.

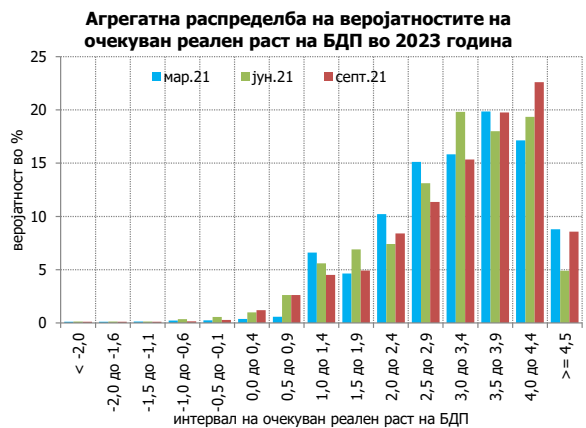
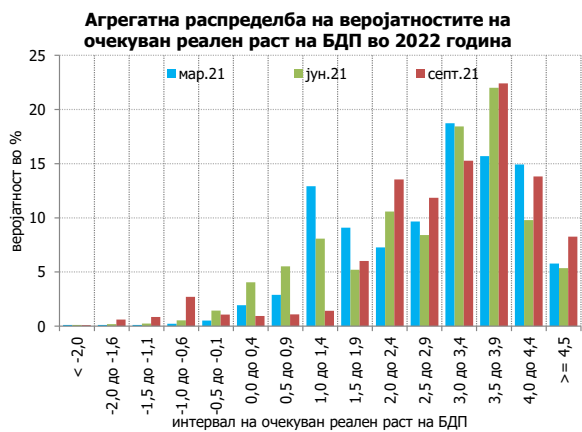
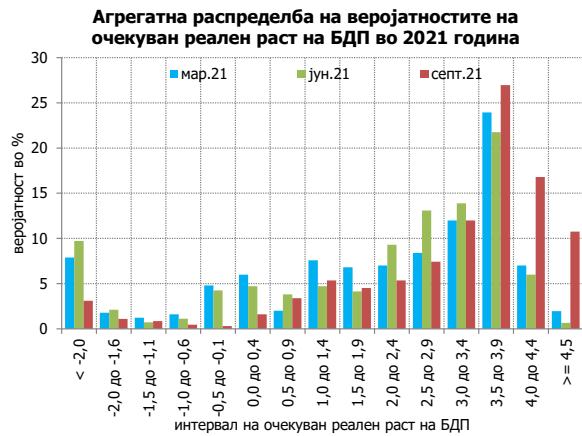

Во рамките на Анкетата, испитаниците даваат и свој поглед за **распределбата на веројатноста за остварување определени стапки во зададен интервал**. Овие оценки се користат за создавање на агрегатната распределба на веројатностите³. Агрегатната распределба на веројатностите за остварување на дадените стапки на инфлација и БДП во петнаесет интервали е прикажана на следниве графיקони, а резултатите главно се совпаѓаат со стапките коишто ги очекуваат испитаниците.

³ Агрегатната распределба на веројатностите претставува просек од оценетите веројатности од испитаниците за секој интервал на очекувана стапка на инфлација и стапка на раст на БДП.

Во согласност со очекувањата за **стапките на инфлација**, во однос на претходната анкета, распределбата на веројатностите за оваа и следните две години упатува на поместувања кон интервалите со повисоки вредности и концентрација на веројатностите во интервалот на очекуваната просечна стапка на инфлација, за секоја година, соодветно.

Во согласност со нагорните поместувања кај очекуваната **стапка на раст на БДП** се и поместувањата во распределбата на веројатностите кон интервалите со повисоки позитивни вредности за сите три години.